

Kendelse

afsagt den 11. maj 2021

Sag nr. 2020-80-0579

[Klager]

mod

TV 2

[Klager] har klaget til Pressenævnet over nyhedsindslaget *"Kører videre uden kørekort"*, samt over artiklen *"Her kører dømt spritbilist uden kørekort - sådan undgår han straf"*, som blev bragt den 12. april 2020 i henholdsvis TV 2 Nyhederne og på TV 2s netavis nyheder.tv2.dk, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at nyhedsindslaget og artiklen indeholder ukorrekte oplysninger.

1 Sagsfremstilling

Det påklagede nyhedsindslag

TV 2 bragte den 12. april 2020 kl. 19:00 nyhedsindslaget *"Kører videre uden kørekort"* i TV 2 Nyhederne.

Af nyhedsindslaget fremgår følgende:

"Nyhedsværten: Som vi fortalte i nyhederne i aftes, så kører tusindvis af danskere rundt i bil, og det er selv om de har fået frakendt deres kørekort. En af dem skal vi møde lige om lidt. Det drejer sig om en 60-årig mand, der er dømt for en stribe lovovertrædelser. Så sent som i sommer blev han dømt for 22 færdselsforseelser, og heriblandt var det altså fem tilfælde af spirituskørsel. Men selv om det har kostet ham kørekortet, ja, så kører han videre og skaber stor utryghed i en østjysk landsby. Og lad mig lige for en god orden skyld understrege, at indslaget her det er optaget før reglerne om at holde afstand blev indført."

Der klippes til optagelser af [Personen], der ses stående på en vej i et villakvarter:

"[Personen]: Og så bare fuld skrue hen af her [[Personen] ses pegende på en cykelsti]. Så kører han bare ud uden at orientere sig."

Journalisten: Okay. Altså det her, det er jo en cykelsti.

[Personen]: Det er han jo ligeglad med. Fordi det er jo hans område, mener han.

Journalisten, speak voiceover: [Personen] troede, at han var flyttet til en fredelig østjysk landsby, men en dømt spritbilist skaber daglig utryghed i kvarteret.

[Personen]: Enten så er han beruset, når han kommer. Ellers så bliver han det i løbet af dagen.

Journalisten, speak voiceover: De lokale har igen og igen forsøgt at stoppe ham, men forgæves.

[Personen]: Vi har små børn, og hvis han kommer kørende i beruset tilstand, og hans reaktionsevne er helt væk, og han ikke kan orientere sig overhovedet, jamen så ender det jo med, at han kører børnene ned.

Journalisten, speak voiceover, mens der vises optagelser af en sølvgrå [Bilmærke], der ses kørende ad en vej. Bilens nummerblade ses sløret: Og her kommer han så. Bag rettet i den sølvgrå bil sidder 60-årige [Klager], som er blevet taget for spirituskørsel igen og igen. Vi vil gerne spørge ham, hvorfor han bliver ved med at køre bil, når han ikke længere har et kørekort.”

Der klippes til optagelser af journalisten, der ses talende med [Klager]. [Klager] ses siddende i sin bil med nedrullet vindue. [Klager]s ansigt ses sløret:

”*Journalisten:* Jeg hedder [Journalisten], og jeg er journalist på TV 2 Nyhederne.

[Klager]: Nå, nå.

Journalisten: [Klager], jeg står her med en dom fra i sommer. Jeg kan se, at du er blevet dømt for spirituskørsel en del gange, og du har ikke noget kørekort, men du bliver alligevel ved med at køre bil.

[Klager]: Jamen, øh. Det gider jeg ikke at snakke om det dér.

Journalisten: Men [Klager], jeg kan se, du kører jo bil nu også ikke også.

[Klager]: Hold nu op [[Klager] ses kørende væk].”

Der klippes til optagelser af journalisten, der ses siddende i sin bil, mens han ses ringende til [Klager]:

”*[Klager] (telefonisk):* Ja, det er [Klager].

Journalisten, speak voiceover: Vi fanger ham på telefonen, hvor han forklarer, at han er uskyldig på trods af sine mindst tre domme for spirituskørsel.

[Klager] (telefonisk): Det eneste, der er med mig nu, det er, at jeg ikke har generhvervet kørekortet.

Journalisten (telefonisk): Lige præcis, så derfor kører du jo rundt uden kørekort. Den går jo ikke, [Klager]. Hvorfor bliver du ved med det?

[Klager] (telefonisk): Jamen, det er, fordi jeg uretmæssigt er fradømt kørekortet.

Journalisten, speak voiceover, mens der vises optagelser af en sølvgrå [Bilmærke], der ses kørende ad en vej: I dommen fra byretten kan vi læse, at [Klager] har låst bildørene, når han er blevet stoppet af politiet. Og så taget en slurk af en flaske stærk spiritus. På den måde er han blevet frikendt i mindst tre tilfælde, hvor politiet har

ment, at han har kørt spirituskørsel, fordi retten ikke mener, at det er bevist, at han også har drukket, før han satte sig bag rettet.

[Klager] (telefonisk): Ja, det har jeg gjort i alle sagerne. Det har jeg gjort i alle tilfældene.

Journalisten, speak voiceover: Den er dog ikke gået hver gang. Sidste år blev han dømt for fem tilfælde af spirituskørsel. En dom han nu har anket. Og selv om [Klager] påstår, at han aldrig har fået en dom for spirituskørsel, viser en aktindsigt, at han blev dømt for netop spirituskørsel i både 2008 og 2012.

Journalisten (telefonisk): Jeg har talt med flere her ude i lokalsamfundet, som er bekymrede for deres helbred og for deres børns helbred, fordi du kører rundt. Hvad siger du til det?

[Klager] (telefonisk): Jeg kan så fortælle dig, at jeg har kørt over to millioner kilometer, siden jeg fik kørekort i 1978, og så vidt har jeg aldrig været involveret i færdselsuheld.

Journalist, speak voiceover, mens der vises optagelser af en sølvgrå [Bilmærke], der ses kørende ad en vej: Men ifølge flere vidner, TV 2 har talt med, kørte [Klager] en motionscyklist ned så sent som i sommer. En ulykke han i dag benægter har fundet sted.

Journalisten (telefonisk): Det vil sige, at du siger, at borgerne her ude de lyver, retssystemet lyver. Har du nogensinde overvejet, om det kan være dig, der er galt på den i det her tilfælde?

[Klager] (telefonisk): Nej, det har jeg ikke.

Journalisten, speak voiceover, mens der vises optagelser af [Personen]: [Personen] håber, at der snart bliver taget hånd om problemet. I mellemtiden er borgerne selv skredet til handling.

[Personen]: Jamen, der er blevet lagt nogle sten derhenne for enden, så der ikke kan komme en bil ud. Så må han køre et andet sted hen. Jamen det er jo fuldstændig vanvittigt."

Der klippes til nyhedsstudiet, hvor justitsminister [Justitsministeren] interviewes:

"Nyhedsværten: Og så kan jeg sige godaften til dig, justitsminister [Justitsministeren]. Du vil ikke forholde dig til den her konkrete sag, men lad mig spørge, hvad du vil generelt vil gøre ved personer, der har fået fradømt deres kørekort og bare kører videre.

[Justitsministeren]: Jamen, vi har fremlagt et forslag til, at man skal gribe meget mere hårdt ind over for vanvidskørsel, blandt andet folk der bliver snuppet i spirituskørsel med en promille på 2. Så man i den situation, hvor man får fat i sådan en bilist, simpelthen på stedet kan beslaglægge bilen, kan konfiskere den og kan sælge den, så vedkommende ikke kan køre i bilen mere, ligesom der skal være bedre adgang til at tage kørekortet fra folk. Nu ved jeg, at i det her tilfælde, der kører han jo så uden kørekort, eller i andre tilfælde hvor man måtte gøre det, der kan man jo ikke gribe ind over for det, men man kan tage bilen fra folk, og dermed så kan de jo ikke køre.

Nyhedsværten: Men det er jo ikke noget nyt. Vi kan jo også høre det i indslaget her. Altså det er noget, som gentager sig. Altså hvorfor har I ikke stoppet det her for længe siden.

[Justitsministeren]: Jamen, jeg tror der er blevet en stigende opmærksomhed på det her vanvidskørsel og vanvidsbilisme. Og vi har allerede i efteråret sagt, at det skal der gøres noget ved, og nu har vi præsenteret en pakke med lovforslag, som skal sikre, at vi kan gribe meget mere konsekvent ind over for vanvidsbilister. Altså dels tager deres kørekort, dels straffer dem hårdere med fængsel og dels, ikke mindst, tager bilerne fra dem. Og det der med at tage bilerne fra dem, tror jeg, er et af de helt centrale elementer, fordi så er muligheden for at køre der jo ikke. Og det skal ikke være sådan, at så kan de få bilen tilbage. Det skal være sådan, at så tager vi bilen, så bortauktionerer vi den, og så står folk tilbage med det tab.

Nyhedsværten: Og det kan man jo så ikke i det her tilfælde, hvor det for eksempel er en anden, der så ejer bilen, og bilen står registreret hos en anden person. Så der er jo bare stadigvæk smuthuller, man kan benytte, uanset hvad I gør, er der ikke det?

[Justitsministeren]: Nej. Jeg kan jo ikke kommentere på den konkrete sag, men hvis man har en situation, hvor der for eksempel er en, der har lånt en bil af søsteren, eller hvem det nu måtte være, og politiet stopper vedkommende for vanvidskørsel, så tager vi bilen, og så bliver den solgt. Og medmindre man har mange søstre, eller søsteren har rigtig mange biler, så bliver hun nok træt af at låne sin bil ud til ham, der har kørt vanvidskørsel. Det her, det vil være et system, som effektivt tager bilerne fra dem, som begår vanvidskørsel. Det er det, vi vil.

Nyhedsværten: Tak for at være med her, [Justitsministeren].”

Den påklagede artikel

TV 2 bragte den 12. april 2020 artiklen ”Her kører dømt spritbilist uden kørekort - sådan undgår han straf” på TV 2s netavis nyheder.tv2.dk. Artiklen har følgende underrubrik:

”En dømt spritbilist uden kørekort skaber utryghed i østjysk landsby. Bilisten bruger en opsigtsvækkende metode, når han bliver stoppet af politiet.”

Af artiklen fremgår følgende:

”Der er trafikbump og hjaltænder i det nybyggede villakvarter.

Alligevel er vejen usikker. For ifølge de lokale kører en dømt spritbilist dagligt rundt i kvarteret uden kørekort.

- Vi har små børn, der løber og leger ude på vejen. Hvis han kommer kørende i beruset tilstand, og hans reaktionsevne er væk, jamen så ender det jo med, at han kører børnene ned, siger [Personen], som er far til to børn.

Han og naboerne har gentagne gange forsøgt at få bilisten - en 60-årig mand - til at lade bilen stå.

Men ifølge [Personen] er han uden for pædagogisk rækkevidde.

- Han er enten beruset, når han kommer, eller også bliver han det i løbet af dagen. Han har to kasser bajere stående i bagagerummet, som han drikker med sine venner på en nedlagt gård i kvarteret, siger [Personen].

Når han så forlader villakvarteret, kører han i bil ad en cykelsti i stedet for at bruge vejen.

Flere politikere vil nu have indført strengere straffe for at køre i bil uden kørekort. [Parti B] foreslår blandt andet straksdomme på 20 dages fængsel ved gentagne tilfælde, og justitsminister [Justitsministeren] [Parti A] mener, at det skal koste dyrt at køre i bil i frakendelsestiden:

- Før var det bøde første gang. Nu bliver det fængsel, sagde [Justitsministeren] i går. Sidste år blev bilister dømt 5527 gange for at køre bil i frakendelsestiden, og aktindsigter i retsbøger viser også, at flere af de værste vanvidsbilister for længst har fået frakendt deres kørekort.

Men det stopper dem tilsyneladende ikke.

Bruger opsigtsvækkende metode

Ifølge de lokale kører den 60-årige spritbilist rundt i villakvarteret på trods af stribevis af alvorlige overtrædelser af færdselsloven - og uden et gyldigt kørekort.

Og en domsudskrift fra byretten i Aarhus viser, at de lokale har ret.

I maj sidste år blev han dømt for intet mindre end 22 færdselsforseelser. Heriblandt fem tilfælde af spirituskørsel - en dom, han dog har anket til landsretten.

Det mest opsigtsvækkende ved dommen var dog, at den 60-årige mand faktisk blev frikendt i tre forhold, hvor politiet mente han havde kørt spirituskørsel.

I de tre tilfælde var han blevet stoppet af politiet med en promille i blodet på henholdsvis 1,16, 1,70 og 1,09.

Men alligevel blev han pure frikendt, fordi han benyttede en helt særlig metode.

Når betjentene stoppede ham, skyndte han sig nemlig at låse bildørene. Herefter tog han en slurk af en flaske snaps, han havde liggende i bilen. Først når betjentene havde set, at han sad og drak af flasken, låste han dørene op.

I retten mente dommeren ikke, at anklagemyndigheden i de tre tilfælde kunne bevise, at den 60-årige også havde drukket spiritus, før han kørte bil - men kun at han havde drukket, efter han var blevet stoppet af politiet.

Men kan det virkelig passe, at den 60-årige mand bare kører rundt, selvom han for længst har fået frakendt kørekortet?

Det ville TV 2 gerne undersøge.

Vi satte os til at vente foran en gård, hvor vi vidste, han opholdt sig.

Efter en times ventetid udenfor gården kom den 60-årige mand kørende i en sølvgrå [Bilmærke].

Vi kørte efter bilen, som stoppede på en parkeringsplads cirka en kilometer væk.

Da vi opsøgte føreren af bilen, bekræftede han, at han var den 60-årige mand [Klager]. Samme mand, som de lokale i villakvarteret ofte havde set køre bil i spirituspåvirket tilstand, og som ifølge byretten i Aarhus er blevet dømt mindst tre gange for spirituskørsel.

Vi ville gerne spørge ham, hvorfor han blev ved med at køre bil. Men det var et kortfattet svar, vi fik:

- Det gider jeg ikke snakke om det dér, sagde [Klager] og kørte væk.

Vi ringede herefter til [Klager], og nu ville han gerne tale med os. I telefonen hævdede han, at han uretmæssigt var blevet fradømt sit kørekort, og at han faktisk aldrig havde kørt spirituskørsel.

Men i dommen fra byretten i maj 2019 fremgår det, at han også blev dømt for spirituskørsel i 2008 og 2012.

Men dommene er ifølge [Klager] ikke korrekte, og derfor betragter han sig selv som uskyldig.

- *Du skal ikke afsløre det fif*

Men hvis han er uskyldig, hvorfor har han så i flere tilfælde drukket af en flaske snaps, når han er blevet stoppet af politiet?

- Jeg drikker altid, når jeg bliver stoppet af politiet. Så sørger jeg altid for at have drukket af snapsflasken for en sikkerheds skyld. For så er der drukket efter kørslen, og så er der ingen sag. Men det skal du altså ikke afsløre på landsdækkende TV, det gider jeg ikke at have.

[Klager] forklarede, at hans dom fra 2012 er årsagen til, at han bruger metoden. Han mener nemlig, at han blev uretmæssigt dømt, fordi hans promille dengang kun var på 0,6. Derfor drikker han, for at politiets måling af hans promille ikke kan bruges i retten.

- Du skal ikke afsløre det fif på landsdækkende TV!

Hvorfor vil du ikke have, at andre, som kører med spiritus i blodet, kender det her trick?

- Det er meget, meget samfundsskadeligt, hvis du afslører det fif der, for så kan alle bare begynde at køre spirituskørsel. Det ville være katastrofalt, hvis du breder det ud på landsdækkende tv. Jeg drikker ikke mere, end hvad man må. Et par øl for eksempel. Ikke mere end det.

Hvis du har drukket et par øl, hvorfor lader du så ikke bare bilen stå?

- Det er fordi jeg har et arbejde, der skal passes.

Du kan jo bare vente med at drikke, til du er færdig med at arbejde?

- Ja, men virkeligheden er mere nuanceret. Det er så enkelt, når du fremstiller det på den måde.

Så forklar mig nuancerne.

- Nej, det vil jeg ikke. Det er der ingen grund til. Du skal bare lade være med at afsløre det fif, sagde [Klager].

Justitsministeren skal på banen

På baggrund af sagen vil flere retsordførere nu have justitsministeren til at redegøre for, hvordan der bedst muligt kan sættes ind overfor bilister, som benytter sig af metoden.

- Jeg er vred og forarget, når jeg hører, at nogen kan finde på at drikke alkohol i bilen for at skjule, at de har drukket, før de satte sig bag rattet. På alle mulige måder må man fuldstændig tage afstand fra sådan en opførsel i det danske samfund, siger [Politiker A] fra [Parti B].

Han vil have justitsministeren til at redegøre for, hvordan man kan lave en ordning, så det ikke er muligt for spritbilister at skjule deres spirituskørsel.

Også [Parti C]s retsordfører [Politiker B] vil have ministeren på banen:

- Det giver sig selv, at man ikke skal kunne omgå lovgivningen. Det hører ikke sammen at drikke alkohol i biler. Jeg vil tage det op med justitsministeren.

Justitsminister [Justitsministeren] [Parti A] vil dog ikke umiddelbart gå ind i sagen - i hvert fald ikke før landsretten har taget stilling til dommen fra byretten i Aarhus, som [Klager] ankede i maj sidste år.

- Landets love skal overholdes og udformes på en måde, så de så vidt muligt ikke kan omgås. Bliver de omgået, er det klart, at vi skal overveje, hvad vi kan gøre for at undgå det. Men sagen om spirituskørsel, som I fortæller om, er anket til landsretten, så jeg synes, at vi skal afvente landsrettens dom, siger [Justitsministeren].

Var involveret i færdselsuheld ifølge vidner

Inden vi afslutter telefonsamtalen med [Klager], forsøger vi at få hans holdning til, at de lokale er bekymrede for deres sikkerhed, når han bliver ved med at køre bil.

- Jeg kan fortælle dig, at jeg har kørt over to millioner kilometer siden jeg fik kørekort i 1978, og så vidt har jeg aldrig været involveret i et færdselsuheld, hævdede [Klager].

Men ifølge Østjyllands Politi blev en motionscyklist kørt ned uden for [Klager]'s gård 16. juli sidste år. Føreren af bilen - en nu 60-årig mand - kørte i en sølvgrå [Bilmærke] med samme registreringsnummer som den sølvgrå [Bilmærke], som TV 2 filmede [Klager] køre i.

Føreren havde ikke noget kørekort ifølge Østjyllands Politi. Føreren stak af fra gerningsstedet og blev senere fundet på en gård, der ifølge tinglysningen tilhører [Klager].

Flere vidner har overfor TV 2 desuden udpeget [Klager] som gerningsmanden til uheldet. Et uheld han i dag benægter har fundet sted.

Du siger altså, at borgerne herude lyver, at retssystemet lyver. Har du nogensinde overvejet, om det kan være dig der er galt på den?

- Nej. Det har jeg ikke, afslutter [Klager].

For at beskytte cyklister og fodgængere har de lokale anbragt store kampesten for enden af cykelstien, som [Klager] ofte har kørt ad.

- Jamen, det er fuldstændig vanvittigt, siger [Personen] og fortsætter:

- Vi kan kun opfordre ham til at lade være, og når vi ser ham, så ringer vi til politiet. Men de har jo ikke altid ressourcer til at køre herud, så han kan gøre, hvad der passer ham."

Til artiklen er indsat teaser til det påklagede nyhedsindslag, samt en række grafikker.

[Klager] klagede til TV 2, som den 24. august 2020 afviste klagen. [Klager]'s klage over TV 2s afvisning er modtaget i Pressenævnet den 16. november 2020.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]'s synspunkter

[Klager] har indledningsvis oplyst, at det påklagede nyhedsindslag blev bragt som et dokumentarisk indlæg i debatten om "vanvidsbilister" og de sanktioner, som politikere og andre bør indføre for at forhindre vanvidskørsel.

Forud offentliggørelsen af det påklagede nyhedsindslag har [Klager] ført en forbudssag mod TV 2 m.fl. ved Retten i Odense og efterfølgende ved Østre Landsret, dog uden at få medhold.

Korrekt information

- Vanvidskørsel og vanvidsbilist

[Klager] har anført, at det er ukorrekt, at han kobles til vanvidskørsel og dermed omtales som en vanvidsbilist.

Det er en skærpende omstændighed, at TV 2 har markedsført nyhedsindslaget ved hjælp af koblingen til vanvidskørsel, selv om der allerede under forbudssagen blev gjort tydeligt opmærksom på definitionerne, som også er præciseret af Justitsministeriet i februar 2020. [Klager] har henvist til Justitsministeriets pressemeddelelse *"Nyt udspil skal bekæmpe vanvidskørsel og genskabe tryghed på vejene"* bragt den 6. februar 2020 på justitsministeriet.dk.

Det påklagede nyhedsindslag førte til en grov og injurierende hetz på TV 2s Facebook-side, hvor klip fra nyhedsindslaget også blev bragt, og efterfølgende i lokale grupper på Facebook fra nærområdet med selvtægt i ulovlige former som et absolut gennemgående tema.

Omtalen af [Klager] er ikke relevant for den debat, der blev ført og stadig føres i medierne, hvor blandt andet justitsministeren bliver konfronteret i diverse interviews med spørgsmål om strengere straffe.

[Klager] har bemærket, at hverken nyhedsindslaget, skærpende straffe eller andre ikke-lovhjemlede sanktioner vil have nogen effekt på hans kørsel. Der er alene tale om et nyhedsindslag med et sensationelt præg, der skandaliserer [Klager], som har en klar diagnose, og en klikbaseret teaser med markedsføring af nyhedsindslaget.

[Klager] har henvist til, at den bevidste sensationelle kobling til "vanvidskørsel" fremgår af et søgeresultat fundet på TV 2s netavis ved søgning på ordet "vanvidskørsel", og har i den forbindelse henvist til et skærmbillede af 4. juli 2020 med det påklagede nyhedsindslag som søgeresultat.

- Påkørsel af motionscyklist

[Klager] har anført, at det er ukorrekt, at han er anklaget eller sigtet som gerningsmanden til påkørslen af en motionscyklist. TV 2 har derfor ikke fået denne oplysning fra Østjyllands Polit.

[Klager] har henvist til følgende fra den påklagede artikel *"Her kører dømt spritbilist uden kørekort - sådan undgår han straf"*:

"- Jeg kan fortælle dig, at jeg har kørt over to millioner kilometer siden jeg fik kørekort i 1978, og så vidt har jeg aldrig været involveret i et færdselsuheld, hævdede [Klager].

Men ifølge Østjyllands Politi blev en motionscyklist kørt ned uden for [Klager]'s gård 16. juli sidste år. Føreren af bilen - en nu 60-årig mand - kørte i en sølvgrå [Bilmærke] med samme registreringsnummer som den sølvgrå [Bilmærke], som TV 2 filmede [Klager] køre i.

Føreren havde ikke noget kørekort ifølge Østjyllands Politi. Føreren stak af fra gerningsstedet og blev senere fundet på en gård, der ifølge tinglysningen tilhører [Klager].

Flere vidner har overfor TV 2 desuden udpeget [Klager] som gerningsmanden til uheldet. Et uheld han i dag benægter har fundet sted.”

Der er heller ingen vidner, og Østjyllands Politi ville i givet fald have sigtet [Klager]. TV 2 har formentlig refereret til personer, som har antaget, at det ”nok” er [Klager], der påkørte cyklisten. [Klager] har i den forbindelse bemærket, at han den 27. november 2020 indgav en klage over Østjyllands Politi til Den Uafhængige Politiklagemyndighed, og at han forgæves har rettet henvendelse til Østjyllands Politi.

[Klager] har bemærket, at straffesagen, der henvises til i nyhedsindslaget og i artiklen, er under anke og under alle omstændigheder er både anklagemyndigheden og forsvarer fortsat enige om at kræve en behandlingsdom. Det betyder, at [Klager] ikke er strafegnet.

[Klager] har henvist til sit processkrift af 7. april 2020 til Østre Landsret i forbudssagen mod TV 2 m.fl. og oplyst, at det fremgår implicit af Østre Landsrets afgørelse, at spørgsmålet om TV 2s ret til aktindsigt fra byretssagen var en forkert afgørelse. Det var en administrativ afgørelse, som der nu kun er akademisk interesse i at få ændret.

2.2 TV 2s synspunkter

TV 2 har indledningsvis oplyst, at TV 2 i februar 2020 bragte en række nyhedsindslag om vanvidsbilister. Baggrunden for serien om vanvidsbilisme var et forslag fra [Parti B] om fremsættelse af lovforslag og regeringens udspil om bekæmpelse af vanvidskørsel, der skal sikre, at politiet og øvrige myndigheder får effektive redskaber til at bekæmpe vanvidskørsel, uanset om der er tale om vanvidskørsel i selvejede, leasede eller lånte biler.

Efter disse nyhedsindslag modtog TV 2 seerhenvendelser om personer, der kører spirituskørsel og/eller kører bil i frakendelsestiden. TV 2 bragte herefter den 11. og 12. april 2020 to indslag om personer, der kører bil i frakendelsestiden henholdsvis uden at have generhvervet kørekortet.

I nyhedsindslaget bragt den 11. april 2020 bliver det oplyst, at der i 2019 var blevet afsagt 5.527 domme for kørsel i frakendelsestiden, og der vises et indslag om en person, der kører for et transportfirma, selv om han har fået frakendt sit kørekort.

I oplægget til det påklagede nyhedsindslag bragt den 12. april 2020, og som [Klager] medvirker i, bliver følgende oplyst:

”Som vi fortalte i nyhederne i aftes, kører tusindvis af danskere rundt i bil, selv om de har fået frakendt deres kørekort. En af dem skal vi møde om lidt.”

[Klager] er i nyhedsindslaget omtalt som ”manden” eller ”[Klager]”. Det oplyses, at ”manden” i sommeren 2019 blev dømt for 22 færdselsforseelser, heraf fem tilfælde af spirituskørsel.

I selve nyhedsindslaget, der varer godt tre minutter, hører man en mand fortælle om, hvorledes han og naboerne er bekymrede for deres børn, fordi en mand dagligt kører i nabolaget i spirituspåvirket tilstand. Han fortæller, at manden blandt andet er kommet kørende ad en cykelsti og kørt ud uden at orientere sig. Han oplyser, at han har oplevet, at manden kører i beruset tilstand. Han er bekymret for, om manden skal køre i beruset tilstand med deraf følgende nedsat reaktionstid, og/eller at han igen glemmer at orientere sig og derved kan komme til at påkøre børn, der færdes i området.

TV 2 har oplyst, at det i det oprindelige nyhedsindslag og en supplerende artikel blev omtalt, hvorledes [Klager] blev frifundet i tre forhold om spirituskørsel.

Det skete i maj 2019, hvor [Klager] blev dømt skyldig i 22 forhold, heraf fem om spirituskørsel. Dommen blev anket af såvel [Klager] som af Anklagemyndigheden, og den 5. august 2020 faldt der dom i landsretten. Her blev [Klager] kendt skyldig i yderligere to tilfælde af spirituskørsel, således som det nærmere er beskrevet i den opfølgende artikel ”*Spritbilist drikker snaps, når han bliver stoppet af politiet - nu er han dømt i Landsretten*” bragt den 5. august 2020 på netavisen nyheder.tv2.dk.

Korrekt information

- Vanvidskørsel og vanvidsbilist

TV 2 har anført, at der ikke er en entydig definition af ”vanvidskørsel” eller ”vanvidsbilist”. Da debatten blussede i 2011, udtalte den daværende justitsminister følgende:

”Jeg skal for god ordens skyld starte med at gøre det klart, at der ikke findes nogen egentlig definition af, hvornår en kørsel skal betegnes som ”vanvidskørsel”. I den offentlige debat bruges begrebet dog oftest i forhold til førere, der groft tilsidesætter hensynet til andre trafikanter f.eks. ved at køre under påvirkning af alkohol eller euforiserende stoffer. Begrebet bruges også i debatten om førere, der i øvrig kører på en særlig hensynsløs måde.”

TV 2 har bemærket, at [Klager] ikke i nyhedsindslaget eller i den ledsagende artikel omtales som ”vanvidsbilist”.

Som det også fremgik af journalist [Journalisten]s forklaring for retten i forbindelse med forbudssagen anlagt af [Klager], er baggrunden for nyhedsindslagene statsministerens tale om at sætte ind mod vanvidskørsel og de seertip, som journalisten fik efter TV 2 havde bragt nyhedsindslag om de vanvidsbilister, der kører alt for stærkt og forvolder skade eller risiko for skade på andre.

I regeringens udspil fra februar 2020 har Justitsministeriet m.fl. ”i dialog med politiet og anklagemyndigheden foretaget en afgrænsning af begrebet vanvidskørsel” i forhold til regeringens foreslåede tiltag, hvorunder spirituskørsel og særlig hensynsløs kørsel nævnes. Initiativerne i udspillet handler om at gribe ind over for personer, der er ligeglade med retssystemets sanktioner og gentagne gange kører trods frakendelse af kørekort.

Inden regeringens lovforslag blev færdigbehandlet var det derfor af samfundsmæssig interesse at undersøge, hvilke former for hensynsløs kørsel, der er omfattet af hvilke kommende sanktioner.

I forbindelse med det påklagede nyhedsindslag interviewede nyhedsværten justitsminister [Justitsministeren] om, hvordan regeringen i forlængelse af deres udspil om vanvidskørsel ser på de mange personer, der fortsætter med at køre trods frakendelser af deres kørekort.

[Justitsministeren] udtalte, at han ikke ville kommentere på [Klager]s konkrete sag, men svarede ved at henvise til regeringens udspil til bekæmpelse af vanvidskørsel, og angav som løsning på effektivt at stoppe folk med at køre, at man kunne tage bilen fra dem, uanset om det var førerens egen eller den tilhørte en anden.

Uanset, at [Klager] ikke er blevet betegnet ”vanvidsbilist”, og uanset om man vurderer, at de forseelser, han nu ved landsretten er endelig dømt for, ikke falder ind under den gængse forståelse af ”vanvidskørsel”, så har det forhold, at man kører spirituskørsel, kører i frakendelsesperioden og ikke vil anerkende retssystemets afgørelse, en nær sammenhæng med debatten om det fremsatte lovforslag.

TV 2 har derfor fundet, at det har været naturligt at perspektivere historierne om gentagende kørsler i frakendelsestiden til debatten om skærpelse af straffen for vanvidskørsel og undersøge, hvor politikerne agter at sætte grænsen for de skærpede sanktioner.

Såvel Retten i Odense som Østre Landsret har under forbudssagen tilkendegivet, at nyhedsindslaget om spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden er af stor/væsentlig samfundsmæssig interesse. Det er TV 2s vurdering, at den samfundsmæssige interesse overstiger [Klager]s interesse i ikke at få offentliggjort en omtale af de forhold, han er blevet dømt for i byretten, og som efterfølgende er blevet stadfæstet i landsretten. Det handler om [Klager]s gentagende uvilje til at efterkomme rettens sanktioner om frakendelse af kørekort og gentagende spirituskørsel til frygt for forældrene i den landsby, hvor [Klager] fortsætter sin kørsel.

[Klager] har fået forelagt forældrenes bekymringer og udsagn om, at han fortsat kører med alkohol i blodet.

Da straffen er under 2 års fængsel, og da [Klager]s sag blot er nævnt som én af flere eksempler på et mere generelt problem med at stoppe bilister, der kører videre, efter at de har fået frakendt deres kørekort, valgte TV 2 at anonymisere [Klager], så han er sløret i nyhedsindslaget efter samme målestok, som er anvendt i de forudgående nyhedsindslag om vanvidsbilister. I overensstemmelse med det, der blev forklaret under forbudssagen, omtales [Klager]

som "[Klager]", mens hans ansigt og registreringsnummeret på bilen er sløret, og ydermere nævner TV 2 ikke den præcise lokalitet, men har alene angivet Østjylland som det geografiske område. Det er således alene de personer, der i forvejen kender til sagen, der måske vil kunne genkende [Klager].

TV 2 har ikke videregivet rent private oplysninger, men alene oplysninger om [Klager]s færdsel på offentlig vej, samt hans egne oplysninger om, at han drikker spiritus, når han bliver stoppet af politiet. [Klager] har forud for nyhedsindslaget fået forelagt de kritiske påstande, der fremsættes om hans kørsel, og hans kommentarer hertil er gengivet i nyhedsindslaget.

- Påkørsel af motionscyklist

TV 2 har bemærket, at TV 2 ikke har udtalt eller skrevet, at [Klager] var sigtet for påkørslen af motionscyklisten.

TV 2 har hertil anført, at TV 2 korrekt har oplyst, at [Klager] ifølge flere vidner skulle have påkørt en motionscyklist.

Det fremgår af nyhedsindslaget, at nogle anonyme kilder mente, at det var [Klager], der sad bag rattet, da en motionscyklist blev kørt ned. Disse påstande blev forelagt for [Klager], der klart afviste denne påstand. [Klager] oplyste tværtimod, at han aldrig har været involveret i et færdselsuheld.

TV 2 vurderede, at oplysningerne om en påstået påkørsel af en cyklist var relevant for historien om, at en gruppe forældre var bekymret for, om deres børn en dag skulle blive påkørt. Derfor forlagde TV 2 disse oplysninger for [Klager], der dog afviste ethvert kendskab til påkørslen.

Politiet bekræftede dengang, at der var en sag hos dem, der matchede med kildernes oplysninger om påkørslen af en cyklist, og at bilen ifølge politiets oplysninger var den samme bil, som den, [Klager] kørte i, da TV 2s journalist mødte ham i Østjylland. TV 2 talte med den pågældende cyklist, [Cyklisten], som anmeldte påkørslen. Han fortalte, at han fulgte efter bilen, som han var blevet ramt af, og mødte [Klager] ved den ejendom, hvor bilen holdt parkeret. Igen fremgår det af TV 2s artikel, at det er [Cyklisten], der mener, at det er [Klager], der har påkørt ham, og hvorfor. Heroverfor har TV 2 bragt [Klager]s forklaring om, at han trods sine mange år bag rattet aldrig har været involveret i en færdselsulykke.

Politiet bekræftede telefonisk – og senere på skrift - at de har sigtet en 60-årig mand for forholdet. De bekræftede, at den sigtede i sagen kørte i den bil, som TV 2 filmede [Klager] køre i, at den sigtede 60-årige ikke har noget kørekort, og at den 60-årige også er sigtet for at stikke af fra ulykkesstedet.

Det fremgår klart, at det pt. er påstand mod påstand, og at der ikke er rejst nogen politisag herom p.t. Det fremgår også af nyhedsindslaget, at sagen endnu ikke er afgjort i retten. TV 2 har således ikke frembragt faktisk forkerte påstande.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jens Kruse Mikkelsen, Mads Sandemann, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker, at nævnet træffer afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket offentliggørelse i strid med god presseskik, jf. medieansvarslovens § 34 og de vejledende regler for god presseskik. Spørgsmål om, hvorvidt der er sket overtrædelse af straffelovens bestemmelser om ærekrænkelser, hører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence.

God presseskik

Korrekt information

[Klager] har klaget over, at nyhedsindslaget og artiklen indeholder ukorrekte oplysninger.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, jf. punkt A.1.

Pressenævnet bemærker generelt, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet, som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede.

- Vanvidskørsel og vanvidsbilist

[Klager] har klaget over, at det er ukorrekt, at han kobles til vanvidskørsel og dermed omtales som en vanvidsbilist.

Af nyhedsindslaget fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 00:00-00:29]

”*Nyhedsværten*: Som vi fortalte i nyhederne i aftes, så kører tusindvis af danskere rundt i bil, og det er selv om de har fået frakendt deres kørekort. En af dem skal vi møde lige om lidt. Det drejer sig om en 60-årig mand, der er dømt for en stribe lovovertrædelser. Så sent som i sommer blev han dømt for 22 færdselsforseelser, og heriblandt var det altså fem tilfælde af spirituskørsel. Men selv om det har kostet ham kørekortet, ja, så kører han videre og skaber stor utryghed i en østjysk landsby.”

[Tidskode 01:55-02:55]

”[Klager] (*telefonisk*): Ja, det er [Klager].

Journalisten, speak voiceover: Vi fanger ham på telefonen, hvor han forklarer, at han er uskyldig på trods af sine mindst tre domme for spirituskørsel.

[Klager] (telefonisk): Det eneste, der er med mig nu, det er, at jeg ikke har generhvervet kørekortet.

Journalisten (telefonisk): Lige præcis, så derfor kører du jo rundt uden kørekort. Den går jo ikke, [Klager]. Hvorfor bliver du ved med det?

[Klager] (telefonisk): Jamen, det er, fordi jeg uretmæssigt er fradømt kørekortet.

Journalisten, speak voiceover, mens der vises optagelser af en sølvgrå [Bilmærke], der ses kørende ad en vej: I dommen fra byretten kan vi læse, at [Klager] har løst bildørene, når han er blevet stoppet af politiet. Og så taget en slurk af en flaske stærk spiritus. På den måde er han blevet frikendt i mindst tre tilfælde, hvor politiet har ment, at han har kørt spirituskørsel, fordi retten ikke mener, at det er bevist, at han også har drukket, før han satte sig bag rattet.

[Klager] (telefonisk): Ja, det har jeg gjort i alle sagerne. Det har jeg gjort i alle tilfældene.

Journalisten, speak voiceover: Den er dog ikke gået hver gang. Sidste år blev han dømt for fem tilfælde af spirituskørsel. En dom han nu har anket. Og selv om [Klager] påstår, at han aldrig har fået en dom for spirituskørsel, viser en aktindsigt, at han blev dømt for netop spirituskørsel i både 2008 og 2012.”

Af artiklen fremgår blandt andet følgende:

”[...]

Efter en times ventetid udenfor gården kom den 60-årige mand kørende i en sølvgrå [Bilmærke].

Vi kørte efter bilen, som stoppede på en parkeringsplads cirka en kilometer væk.

Da vi opsøgte føreren af bilen, bekræftede han, at han var den 60-årige mand [Klager]. Samme mand, som de lokale i villakvarteret ofte havde set køre bil i spirituspåvirket tilstand, og som ifølge byretten i Aarhus er blevet dømt mindst tre gange for spirituskørsel.

Vi ville gerne spørge ham, hvorfor han blev ved med at køre bil. Men det var et kortfattet svar, vi fik:

- Det gider jeg ikke snakke om det dér, sagde [Klager] og kørte væk.

Vi ringede herefter til [Klager], og nu ville han gerne tale med os. I telefonen hævdede han, at han uretmæssigt var blevet fradømt sit kørekort, og at han faktisk aldrig havde kørt spirituskørsel.

Men i dommen fra byretten i maj 2019 fremgår det, at han også blev dømt for spirituskørsel i 2008 og 2012.

Men dommene er ifølge [Klager] ikke korrekte, og derfor betragter han sig selv som uskyldig.

[...]”

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at [Klager] i nyhedsindslaget og artiklen er omtalt som ”[Klager]”.

Nævnet lægger endvidere til grund, at [Klager] i maj 2019 ved Retten i Aarhus blev dømt for 22 færdselsforseelser, heriblandt fem tilfælde af spirituskørsel, og at byretsdommen i august 2020 blev stadfæstet af Vestre Landsret, og at han i ankesagen blev kendt skyldig i yderligere to tilfælde af spirituskørsel. Nævnet lægger derudover til grund, at [Klager] har fået frataget sit kørekort.

Pressenævnet finder, at omtalen af [Klager]s spirituskørsel og færdselsforseelser i sammenhæng med omtalen af vanvidskørsel og vanvidsbilisme, herunder regeringens tiltag mod vanvidskørsel, blandt andet konfiskation af biler, ikke overskrider rammerne for redigeringsretten. Nævnet har lagt vægt på, at [Klager]s synspunkter er gengivet tilstrækkeligt i nyhedsindslaget og artiklen, herunder at han uretmæssigt har fået frataget sit kørekort, at han aldrig har kørt spirituskørsel, og at han altid drikker, når han bliver stoppet af politiet, ligesom det i artiklen korrekt er gengivet, at [Klager] er dømt for en række færdselsforseelser. Nævnet udtaler ikke kritik.

- Påkørsel af motionscyklist

[Klager] har klaget over, at det er ukorrekt, at han er anklaget eller sigtet som gerningsmanden til påkørslen af en motionscyklist.

Af nyhedsindslaget fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 02:56-03:39]

”Journalisten (telefonisk): Jeg har talt med flere her ude i lokalsamfundet, som er bekymrede for deres helbred og for deres børns helbred, fordi du kører rundt. Hvad siger du til det?

[Klager] (telefonisk): Jeg kan så fortælle dig, at jeg har kørt over to millioner kilometer, siden jeg fik kørekort i 1978, og så vidt har jeg aldrig været involveret i færdselsuheld.

Journalist, speak voiceover, mens der vises optagelser af en sølvgrå [Bilmærke], der ses kørende ad en vej: Men ifølge flere vidner, TV 2 har talt med, kørte [Klager] en motionscyklist ned så sent som i sommer. En ulykke han i dag benægter har fundet sted.

Journalisten (telefonisk): Det vil sige, at du siger, at borgerne her ude de lyver, retssystemet lyver. Har du nogensinde overvejet, om det kan være dig, der er galt på den i det her tilfælde?

[Klager] (telefonisk): Nej, det har jeg ikke.

Af artiklen fremgår blandt andet følgende:

”[...]

Var involveret i færdselsuheld ifølge vidner

Inden vi afslutter telefonsamtalen med [Klager], forsøger vi at få hans holdning til, at de lokale er bekymrede for deres sikkerhed, når han bliver ved med at køre bil.

- Jeg kan fortælle dig, at jeg har kørt over to millioner kilometer siden jeg fik kørekort i 1978, og så vidt har jeg aldrig været involveret i et færdselsuheld, hævdede [Klager].

Men ifølge Østjyllands Politi blev en motionscyklist kørt ned uden for [Klager]'s gård 16. juli sidste år. Føreren af bilen - en nu 60-årig mand - kørte i en sølvgrå [Bilmærke] med samme registreringsnummer som den sølvgrå [Bilmærke], som TV 2 filmede [Klager] køre i.

Føreren havde ikke noget kørekort ifølge Østjyllands Politi. Føreren stak af fra gerningsstedet og blev senere fundet på en gård, der ifølge tinglysningen tilhører [Klager].

Flere vidner har overfor TV 2 desuden udpeget [Klager] som gerningsmanden til uheldet. Et uheld han i dag benægter har fundet sted.

Du siger altså, at borgerne herude lyver, at retssystemet lyver. Har du nogensinde overvejet, om det kan være dig der er galt på den?

- Nej. Det har jeg ikke, afslutter [Klager].

[...]"

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at cyklisten [Cyklisten] i juli 2019 blev påkørt af en sølvgrå [Bilmærke], mens han trænede på sin cykel. Nævnet lægger endvidere til grund, at Østjyllands Politi har sigtet en 60-årig mand for forholdet, at den sigtede i sagen kørte i en bil svarende til den, som TV 2 har filmet [Klager] køre i, og at den sigtede ikke har noget kørekort.

Pressenævnet finder, at oplysningen om, at [Klager] ifølge kilder var gerningsmanden til den omtalte påkørsel, har dækning i de faktiske forhold. Hertil kommer, at [Klager] forud for offentliggørelsen har fået lejlighed til at forholde sig til beskyldningen, ligesom hans afvisning af beskyldningen tydeligt fremgår af nyhedsindslaget og artiklen, herunder at han aldrig har været involveret i et færdselsuheld. Nævnet bemærker, at det ikke fremgår af omtalen, at [Klager] er sigtet for påkørslen. Nævnet udtaler ikke kritik af TV 2 for at bringe oplysningen.